

Skutky apoštolov 2,42-47 . 4,32-35 . 5,12-16

(Tí, čo prijali jeho slovo, boli pokrstení a v ten deň sa pridalo k nim asi tritisíc duší.)

2 Neustále¹ sa venovali učeniu apoštolov², bratskému spoločenstvu³, lámaniu chleba⁴ a modlitbám. Všetkých sa zmocňovala bázeň, lebo prostredníctvom apoštolov sa dialo veľa zázrakov a znamení. Všetci, čo uverili, boli pospolu⁵ a mali všetko spoločné⁶. Predávali svoje pozemky a majetky a rozdeľovali z toho všetkým podľa toho, koľko kto potreboval. Deň čo deň svorne zotrúvali v chráme, po domoch⁷ lámali chlieb a spoločne jedávali pokrm s radosťou a úprimným srdcom. Chválili Boha a **tešili sa priazni celého ľudu**⁸. A Pán deň čo deň pridával k ich spoločenstvu⁹ tých, ktorí mali byť spasení¹⁰.

4 A všetci, čo uverili, boli jedno srdce a duša, a bolo ich mnoho. A nikto nepokladal za svoje nič z toho, čo mu patrilo, ale všetko mali spoločné. Apoštoli s veľkou mocou vydávali svedectvo o zmŕtvychvstaní Pána Ježiša a na všetkých spočívala veľká milosť. Nikto totiž medzi nimi nebol núdzny, pretože všetci, čo mali polia a domy, ich predávali, a čo za ne utržili, prinášali a kládli k nohám apoštolov a každému pridelili toľko, koľko potreboval.

5 Medzi ľuďom sa rukami apoštolov dialo veľa znamení a zázrakov. Všetci sa svorne zdržiavali v Šalamúnovom stĺporadí. Nikto iný sa neodvažoval k nim pripojiť, ale **ľud ich chválil** a ustavične pribúdalo tých, čo uverili v Pána — množstvo mužov i žien. Ešte aj chorých vynášali na ulice a kládli ich na lôžka a nosidlá, aby aspoň Petrov tieň padol na niektorého z nich, keď tadial' pôjde. Aj z miest okolo Jeruzalema sa schádzalo množstvo ľudí, ktorí prinášali chorých a trápených nečistými duchmi, a všetci boli uzdravení.

¹ Vytrvalo. Vytrvalosť je prvým znakom viery. Prvotný entuziazmus musí byť v krátkom čase doplnený vytrvalosťou, inak viera zaniká.

² V tomto verši Lukáš synteticky vyjadruje piliere kresťanského života. Náuka apoštolov, ktorá obsahuje poznatky z Kristovho učenia (ktoré len apoštoli mali kompletne a len oni dostali inštrukcie Krista po zmŕtvychvstaní Sk 1,2) i čítanie Písma vo svetle Krista Lk 24,45. V židovskej tradícii sa tiež spomínajú tri piliere sveta: Zákon (Tóra); kult (modlitby a obety) a skutky milosrdenstva.

³ Budovanie bratského spoločenstva patrí k základným pilierom viery. Kresťan sa rodí a žije v spoločenstve.

⁴ Je to technický výraz pre Eucharistiu. Prehĺbenie by sme našli v Lk 24 v stati o Emauzských učeníkoch. Gesto lámania chleba sa však neviaže len na poslednú večeru. Aj pri rozmnožení chlebov Ježiš lámal chlieb – teda gesto lámania chleba nebolo neznáme aj pre učeníkov mimo Dvanástich.

⁵ Byť pospolu neznamena fyzicky, lebo vyše tri tisíc osôb to nedokáže. Ide skôr o to, že boli jednotní, zameraní na rovnaké hodnoty, vzájomne sa stretávali a podporovali. *Boli jedno srdce a jedna duša.*

⁶ Sv. Lukáš veľmi naliehavo prepája duchovné spoločenstvo s konkrétnym hmotným. Jeho výrazom je odpútanosť od majetkov a ich zdieľanie. Takéto zdieľanie však nebolo podmienkou, ani následnou požiadavkou, vzniká ako logický dôsledok a má svoj základ v židovskej tradícii solidarity, ako ju vidíme v Zákone. Je to jeden zo znakov nového života, ktorý sa zakladá na Ježišovom učení o vzájomnej láske jeho učeníkov.

⁷ Lámanie chleba a modlitba. Lámanie chleba a večera Pánova sú najstaršie označenia Eucharistie. Lámanie chleba bol znak, v ktorom emauzskí učeníci spoznali Krista zmŕtvychvstalého. Lámanie chleba sa odohrávalo v súkromných domoch, modlitby v chráme (Peter a Ján Sk 3,1). To tiež naznačuje, že viera v Krista v prvých momentoch nevytláčala prvé spoločenstvo z príslušnosti k hebraizmu.

⁸ *Priazeň ľudu.* Nová skupina si získala veľmi dobrú pozíciu v rámci židovstva. Ale, ako o tom svedčia aj Skutky apoštolov, čoskoro, na základe žiarlivosti a konfliktu okolo Krista, prišlo k tvrdým stretom a radikálnemu vylúčeniu vyznávačov Krista zo židovstva. Umocnilo to aj prijímanie prozelytov a pohanov do Cirkvi mimo obriezky.

⁹ Podčiarkuje sa stále, že Cirkev rastie ako zväčšovanie sa prvotnej komunity

¹⁰ *Mali byť spasení* nie je najlepší preklad. Lepšie *zachránení* a tvar **boli** zachránení/spasení. Lebo kto uveril ten je spasený, zachránený, aj keď samozrejme, vo viere musí vytrvať až do konca.

1. Sv. Lukáš nám ponúka tri panoramatické pohľady na prvú kresťanskú komunitu, ktorá je prázorom Cirkvi. Tieto tri sumárne opisy môžeme čítať a meditovať spoločne.

2. **Prvý sumár** je obsahovo najbohatší. Tí, čo prijali svedectvo apoštolov a ich slovo, boli pokrstení a pričlenení ku komunite, sa v tomto texte po prvý krát nazývajú veriaci (v. 44). Spájajú sa nie na základe príbuzenstva, národnosti alebo kvôli citovým väzbám, ale preto, že majú rovnakú vieru a sú v nej vytrvalí. Vytrvalosť je Kristova požiadavka: „Nájde syn človeka vieru na zemi, keď príde?“ (Lk 18,8); Kto však vytrvá až do konca, bude spasený (Mt 24,13) Lukáš podčiarkuje **vytrvalosť** alebo lepšie **neustále úsilie** kresťanov v troch oblastiach.

2.1. **Prehlbovať sa v učení apoštolov.** Apoštolí učili o Ježišovi z Nazareta ako o Kristovi a dokazovali jeho pravosť z Písma. Takto vzniklo nerozlučiteľné spojenie kresťanstva so Starým zákonom. Apoštolské kázanie v prvých časoch bolo sústredené na výroky, ktoré poukazovali na Ježišovu identitu a na jeho smrť a vzkriesenie, no v konečnom dôsledku **Starý zákon sa stáva integrálnou súčasťou viery** (viera v Boha Stvoriteľa; Duch Svätý – hovoril ústami prorokov). Takto sa kresťanský pohľad na svet rozširuje na otázky vzťahu k stvoreniu a k poslaniu človeka na zemi i na otázky dejín spásy v dejinách sveta. Kresťan pevne vyznáva, že *projekt Božej lásky začal stvorením, teší sa, z veľkosti a krásy stvorenia sa úsudkom poznáva ich Stvoriteľ!* Múd 13,5. (por Fides et ratio, 15.18) Z knihy Genézis kresťanská náuka učí, že *človek je stvorený na Boží obraz, že je schopný poznať a milovať svojho Stvoriteľa, ktorý ho ustanovil za pána všetkého pozemského stvorenia, aby ho spravoval a slúžil si ním na Božiu slávu.* (Gaudium et spes 12) Držať sa náuky apoštolov teda znamená, že kresťan môže byť človekom so všetkým záujmom o tento svet, o všetky objavy a pokroky v oblasti ľudských vied, ale vždy vo viere, že *Kristus, ktorý zomrel a vstal z mŕtvych za všetkých, dáva človeku skrze svojho Ducha svetlo a silu, aby mohol zodpovedať svojmu vznešenému povolaniu. Verí, že niet pod nebom iného mena, daného ľuďom, v ktorom by sme mali byť spasení. Takisto verí, že kľúčom, stredobodom a cieľom celých ľudských dejín je jej Pán a Učiteľ. Okrem toho Cirkev tvrdí, že napriek všetkým zmenám sú mnohé veci, ktoré sa nemenia a majú svoj najhlbší základ v Kristovi a ten je vždy ten istý – včera i dnes a naveky.* (Gaudium et spes 10).

2.2. **vytrvalo sa usilovali o bratské spoločenstvo.** Sv. Lukáš nám ukazuje toto úsilie na komunite, ktorá mala niečo viac ako tritisíc ľudí. Častejšie podčiarkuje, že toto spoločenstvo sa netýkalo len duchovných, ale aj hmotných vecí. Budovanie bratského spoločenstva v kresťanstve pokračovalo rôznym spôsobom cez dobročinné inštitúcie až sa napokon premietlo do moderného sociálneho systému, v ktorom žijeme. Starostlivosť o vzdelanie, starostlivosť o zdravie a o chorých, nevládných a chudobných, starostlivosť o starých a ich zabezpečenie. To všetko má svoje základy kresťanskom budovaní bratského spoločenstva. Podpora a úsilie o ľudské spolužitie a solidárne sociálne zabezpečenie sa takto stávajú plnohodnotne kresťanským programom aj uprostred sveta, ktorý nie je kresťanský, lebo *nemožno redukovať na čisto technický problém to, čo sa priamo týka dôstojnosti človeka a národov ... došlo by k zrade človeka a národov, ktorým je rozvoj určený.* (Ján Pavol II., Sociálna starostlivosť Cirkvi) Takto vidíme, že ako kresťania nie sme povolaní len k budovaniu úzkej kresťanskej komunity, v ktorej žijeme, ale aj k prispievaniu do občianskej komunity a do záležitostí, ktoré podporujú spoločné dobro.

2.3. **vytrvalo sa zúčastňovali na lámaní chleba a na modlitbách.** Hoci lámanie chleba malo v židovskej kultúre rodinný charakter a predstavovalo spoločné požívanie pokrmu v rodine, predsa práve tento úkon Ježiš premenil a povýšil. V Lukášovom ponímaní lámanie chleba označuje slávenie Eucharistie, Kristovej pamiatky ako to napokon potvrdzuje aj sv. Pavol keď opisuje slávenie Eucharistie (1Kor 11,24). K Eucharistii sa pripájalo aj spoločné stolovanie po nej (Sk 2,42 b), ktoré

prezentovalo materiálnu solidaritu bohatších a chudobných, ako o tom svedčí aj sv. Pavol (2Kor 11,21). *Modlitby*, v množnom čísle, na ktorých sa prví kresťania zúčastňovali, naznačujú nejakú konkrétnu komunitnú prax modlitieb, či už pravidelné alebo pri príležitosti nejakých udalostí, v ktorých bolo treba rozlišovať alebo sa obracať na Ducha Svätého. Zahrňovali aj židovské praktiky modlitieb v chráme (viď Peter a Ján Sk 3,1). Lukáš podčiarkuje, že na týchto modlitbách vládol bratský duch a radosť.

3. Druhý sumár podčiarkuje, že **všetko mali spoločné**. Na základe tohto textu vznikli aj mienky o povinnom spoločnom majetku. Treba však vychádzať z toho, že spoločné majetky neboli predpísané, vychádzali z dobrovoľnosti (viď Ananiáš a Zafira) a základom tohto hmotného spoločenstva nebola právna povinnosť, ale spoločenstvo, ktoré malo jedno srdce a jednu dušu. V dejinách kresťanstva bolo viacero pokusov o radikálnu chudobu a spoločné majetky, ale učiteľským úradom nikdy neboli prijaté. Cirkev naopak predkladá právo na vlastníctvo a využívanie súkromného majetku ako pevnú súčasť existencie človeka. Nejde však o právo absolútne, lebo narábanie a prípadný zisk z vlastnených dobier má rešpektovať skutočnosť, že všetky dobrá sveta sú určené pre všetkých ľudí (por. Gaudium et spes 71) a bohatí majú morálnu zodpovednosť za starostlivosť o chudobných.

4. Tretí sumár predstavuje **misijný rozmer komunity**, ktorá si získava pozornosť aj mimo Jeruzalema. Apoštoli a najmä Peter, predstavovali sprítomnenie Krista a jeho činnosti uzdravovania. Tak ako k Ježišovi, tak teraz aj k Petrovi prinášajú chorých a posadnutých a tí sú uzdravovaní už aj Petrovou tónou. Text nespomína, že by sa všetci uzdravení stávali členmi komunity, ale v každom prípade tieto činy apoštolov a láska a radosť kresťanov, to všetko podporovalo ich obľubu medzi ľuďmi. (2,47; 5,13). Nie všetko, čo Cirkev robí sa musí premeniť na získavanie novovercov, na druhej strane nezištná služba a láska priťahujú.

5. Sociálna služba Cirkvi i v Cirkvi nesmie zabúdať, že má byť spojená s láskou. Mali by sme mať schopnosť *dať pocítiť svoju blízkosť a solidárnosť tomu kto je chudobný alebo trpiaci tak, aby sa toto gesto pomoci necítilo ako ponížujúca almužna, ale ako bratská spoluúčasť*. (por. *Novo millennio ineunte*, 50) *Naša úloha spočíva nielen v činnostiach alebo programoch pomoci a podpory; to, čo Duch Svätý uvádza do pohybu, nie je prehnaný aktivizmus, ... chudobný potrebuje vedieť, že je milovaný, že „je pokladaný za veľmi hodnotného“, ... chudobní veľmi trpia aj nedostatkom duchovnej pozornosti. Veľkej väčšine chudobných je vlastná nezvyčajná otvorenosť pre vieru; potrebujú Boha a my nesmieme zanedbať, aby sme im ponúkli jeho priateľstvo, jeho požehnanie, jeho slovo, slávenie sviatostí* (por. *Evangelii gaudium* 199-200).

- Aká je moja vytrvalosť, o čo sa najviac neustále usilujem, do čoho vkladám najväčšie úsilie? Netreba v tom niečo poopraviť?
- Zaujímam sa o svet a jeho rozvoj, o človeka a o mladých zvlášť?
- Čo robím pre moje spoločenstvo? Skúmam svoje dary pre budovanie spoločného dobra v spoločnosti?
- Viem robiť dobro nezištné? Viem poslúžiť bez toho, aby som podporil svoje alebo naše kresťanské ego? Uzdravovať a pomáhať aj tým, ktorí sa bezprostredne nepridajú k nám?
- Je naše spoločenstvo obľúbené medzi ľuďmi? Čo pre to robím?
- Aká je moja modlitba – radosná, vytrvalá, spoločná?